Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
YVES BOT
30 päivänä kesäkuuta 2016[1]

Asia C-424/15

Xabier Ormaetxea Garai
ja
Bernardo Lorenzo Almendros
vastaan
Administración del Estado

(Ennakkoratkaisupyyntö – Tribunal Supremo (Espanjan ylin tuomioistuin))

Ennakkoratkaisupyyntö — Direktiivi 2002/21/EY — Televiestintäala — Sähköiset viestintäverkot ja -palvelut — Kansalliset sääntelyviranomaiset — Riippumattomuutta koskeva vaatimus — Jäsenvaltioiden institutionaalinen itsemääräämisoikeus

1. Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuinta pyydetään ensinnäkin tutkimaan jäsenvaltioille tällä alalla kuuluvan institutionaalisen itsemääräämisoikeuden kannalta, mikä liikkumavara näillä on kansallisten sääntelyviranomaistensa toiminnan organisoinnissa ja uudelleen järjestämisessä. Lisäksi unionin tuomioistuimelta tiedustellaan, loukkaako kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden takeita se, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja sen johtokunnan jäsenen toimikaudet päätetään ennenaikaisesti sellaisen hallintouudistuksen seurauksena, jossa kyseinen kansallinen sääntelyviranomainen ja eräät muut sääntelyviranomaiset yhdistetään samaksi elimeksi.

2. Espanjan hallitus on nyt käsiteltävässä asiassa toteuttanut laajan uudistuksen, jonka tavoitteena on hyödyntää tehokkaasti mittakaavaetuja ja taata kaikkien verkkoalojen johdonmukainen sääntely kokoamalla niiden sääntelyelimet yhdeksi monialaiseksi elimeksi. Pääasiassa kyseessä oleva kansallinen sääntelyviranomainen eli Espanjan televiestintämarkkinaviranomainen (Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones, jäljempänä CMT) yhdistettiin hallintouudistuksessa samaksi elimeksi muun muassa Comisión Nacional de la Competencian (Espanjan kilpailuviranomainen), Comisión Nacional del Sector Postalin (Espanjan postialan viranomainen) ja Comisión Nacional de Energían (Espanjan energiaviranomainen) kanssa. Uudistuksen välittömänä seurauksena CMT:n johtajan ja sen johtokunnan jäsenen toimikaudet päätettiin ennenaikaisesti siten, etteivät nämä päätökset perustuneet Espanjan laissa tyhjentävästi säädettyihin irtisanomissyihin.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

3. Tässä ratkaisuehdotuksessa totean aluksi, että direktiiviä 2002/21/EY [2] on mielestäni tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansallisen sääntelyviranomaisen yhdistämiselle hallintouudistuksen seurauksena muihin sääntelyviranomaisiin, kuten kilpailu-, posti- ja energia-alan viranomaisiin, kunhan puitedirektiivissä kyseiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle annettuja tehtäviä voidaan hoitaa siinä säädettyjen vaatimusten ja takeiden mukaisesti, minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

4. Tämän jälkeen esitän syyt, joiden perusteella puitedirektiivin 3 artiklan 3 a kohtaa on mielestäni tulkittava siten, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja sen johtokunnan jäsenen toimikausien ennenaikainen päättäminen hallintouudistuksessa, jonka seurauksena kyseinen kansallinen sääntelyviranomainen yhdistetään muihin sääntelyviranomaisiin ilman minkäänlaisia siirtymäsäännöksiä, joilla turvattaisiin ensiksi mainitun toimikauden jatkuminen loppuun asti ja jälkimmäisen toimikauden mukauttaminen, loukkaa kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuutta.

I **Asiaa koskevat oikeussäännöt**

A *Unionin oikeus*

5. Puitedirektiivillä perustetaan sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmä, jonka tavoitteena on luoda toimivat edellytykset tehokkaalle telealan kilpailulle. [3]

6. Puitedirektiivissä säädetään erityisesti kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävistä ja niiden toiminnan perustana olevista periaatteista.

7. Puitedirektiivin 2 artiklan g alakohdan mukaan kansallisilla sääntelyviranomaisilla tarkoitetaan ”elintä tai elimiä, joiden hoidettavaksi jäsenvaltio on antanut tässä direktiivissä tai erityisdirektiiveissä tarkoitetut sääntelytehtävät”.

8. Puitedirektiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kustakin tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä kansallisille sääntelyviranomaisille osoitetusta tehtävästä huolehtii toimivaltainen elin.

2. Jäsenvaltioiden on taattava kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus varmistamalla, että nämä viranomaiset ovat oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista sähköisiä viestintäverkkoja, -laitteita tai -palveluja tarjoavista organisaatioista. Niiden jäsenvaltioiden, joilla on omistusosuuksia tai päätäntävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä, on varmistettava, että sääntelytoiminta ja omistajuuteen tai päätäntävaltaan liittyvä toiminta erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät toimivaltuuksiaan puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit niille annetun tehtävän hoitamiseen.

2 — Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (puitedirektiivi) (EYVL L 2002, 108, s. 33), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/140/EY (EUVL 2009, L 337, s. 37, oikaisu EUVL 2013, L 241, s. 8; jäljempänä puitedirektiivi).

3 — Ks. puitedirektiivin johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale.

3 a. Markkinoiden ennakkosääntelystä tai tämän direktiivin 20 tai 21 artiklassa tarkoitetusta yritysten välisten riitojen ratkaisemisesta vastaavien kansallisten sääntelyviranomaisten on oltava toiminnassaan riippumattomia, eivätkä ne saa pyytää tai ottaa vastaan miltään muulta elimeltä ohjeita sellaisten tehtävien hoitamisessa, jotka niille on annettu yhteisön lainsäädännön täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön nojalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 ja 5 kohdan säännösten soveltamista. Tämä ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa. Ainoastaan 4 artiklan mukaisesti perustetuilla muutoksenhakuelimillä on toimivalta keskeyttää kansallisten sääntelyviranomaisten tekemien päätösten soveltaminen tai kumota ne.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai hänen tai heidän sijaisensa voidaan irtisanoa ainoastaan, jos asianomainen henkilö ei enää täytä tehtäviensä suorittamiseen vaadittavia kansallisessa lainsäädännössä ennalta säädettyjä ehtoja. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenten irtisanomisesta tehty päätös on julkistettava irtisanomisen ajankohtana. Kansallisen sääntelyviranomaisen irtisanotulle johtajalle tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenille on annettava perustelut, ja asianomaisella henkilöllä on oikeus pyytää irtisanomisesta tehdyn päätöksen julkistamista, jollei niin muuten tehtäisi, missä tapauksessa päätös julkistetaan.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuilla kansallisilla sääntelyviranomaisilla on erilliset vuosibudjetit. Niiden budjetit on julkistettava. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit, jotta ne voivat aktiivisesti osallistua Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC), jäljempänä ’yhteistyöelin’, toimintaan ja edistää sitä.[4]

3 b. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaavat kansalliset sääntelyviranomaiset tukevat aktiivisesti yhteistyöelimen tavoitteita parantaa sääntelyn koordinointia ja lisätä sen yhtenäisyyttä.

3 c. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat mahdollisimman pitkälle huomioon yhteistyöelimen hyväksymät lausunnot ja yhteiset kannat tehdessään kansallisia markkinoita koskevia omia päätöksiään.

4. Jäsenvaltioiden on julkaistava tiedot kansallisille sääntelyviranomaisille kuuluvista tehtävistä helposti saatavilla olevassa muodossa varsinkin silloin, kun tehtävistä vastaa useampi kuin yksi elin. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava näiden viranomaisten keskinäinen sekä näiden viranomaisten ja kilpailulainsäädännön ja kuluttajalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten välinen kuuleminen ja yhteistyö niitä yhteisesti koskevissa kysymyksissä. Jos useampi kuin yksi viranomainen on tällaisissa asioissa toimivaltainen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot kullekin viranomaiselle kuuluvista tehtävistä julkaistaan helposti saatavilla olevassa muodossa.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja kansallisten kilpailuviranomaisten on annettava toisilleen tiedot, joita tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten soveltaminen edellyttää. Vaihdettavien tietojen osalta vastaanottavaa viranomaista sitoo sama luottamuksellisuus kuin tiedot lähettänyttä viranomaista.

_ _”

4 — Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja viraston perustamisesta 25.11.2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1211/2009 (EUVL 2009, L 337, s. 1).

9. Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/46/EY [5] perustetaan sääntelyjärjestelmä, jonka tavoitteena on saattaa tasapainoon yksityisyyden suojan korkea taso ja henkilötietojen vapaa liikkuvuus unionissa.

10. Direktiivin 28 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on säädettävä siitä, että jäsenvaltioiden tämän direktiivin mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden soveltamista sen alueella valvoo yksi tai useampi julkinen viranomainen.

Näiden viranomaisten on hoidettava tehtäviään itsenäisesti.”

B *Espanjan lainsäädäntö*

11. CMT perustettiin televiestinnän vapauttamisesta 7.6.1996 annetulla kuninkaan asetuksella 6/1996 (Real Decreto-Ley 6/1996 de Liberalización de las Telecomunicaciones) [6] riippumattomaksi elimeksi, joka valvoo vapaan kilpailun, avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden noudattamista ja sovittelee alan toimijoiden välisiä erimielisyyksiä.

12. Kestävästä taloudesta 4.3.2011 annetun lain 2/2011 (Ley 2/2011 de Economía Sostenible) [7] 13 §:n 1 momentin mukaan CMT:n johtajan ja sen johtokunnan jäsenet nimitti hallitus toimivaltaisen ministerin ehdotuksesta annettavalla kuninkaan asetuksella. Heidät valittiin ansioituneina ja pätevinä pidettyjen ehdokkaiden joukosta sen jälkeen, kun Congreso de los Diputadosin (Espanjan edustajainhuone) vastaava valiokunta oli kuullut asianomaista ministeriä ja johtajaksi ja johtokunnan jäseniksi ehdotettuja henkilöitä; valiokunnan kuulemisessa oli käsiteltävä ehdokkaiden ammatillista pätevyyttä. Johtajaksi ehdotetun henkilön kuulemisessa oli käsiteltävä myös hänen elimelle ehdottamaansa toimintasuunnitelmaa sekä säänneltyä alaa.

13. Lain 2/2011 13 §:n 2 momentin mukaan johtajan ja johtokunnan jäsenten toimikausi oli kuusi vuotta, eikä samaa jäsentä voitu enää valita uudelleen. Jäsenistä vaihtui kerrallaan vain osa johtokunnan vakauden ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

14. Lain 16 §:n mukaan sääntelyelimen johtaja ja sen johtokunnan jäsenet voitiin irtisanoa ainoastaan tietyistä syistä, joita olivat irtisanoutuminen, toimikauden päättyminen, toimikauden aikana ilmennyt soveltumattomuus tehtävään, rikostuomio, pysyvä työkyvyttömyys tai tehtävistä vapauttaminen, josta hallitus voi päättää tehtävien hoitamisessa tapahtuneen vakavan virheen taikka esteellisyyteen, eturistiriitaan tai luottamuksellisuuteen liittyvien velvollisuuksien laiminlyönnin vuoksi. Hallitus päätti tehtävistä vapauttamisesta riippumatta itse seuraamusjärjestelmästä, jota voitiin tarvittaessa soveltaa sen jälkeen, kun toimivaltainen ministeri oli tutkinut asian.

15. Lailla 2/2011 toteutetun uudistuksen yhteydessä lain yhdeksännessä lisäsäännöksessä, jolla mukautettiin sääntelyelinten ja kilpailuviranomaisen johtokuntien jäsenmääriä, annettiin tiettyjä siirtymäsäännöksiä. Niissä muun muassa mainittiin, että kyseisten elinten uudet johtajat nimitettiin virassa olevien johtajien toimikauden päättyessä ja että johtokuntiin nimitettiin uusia jäseniä, kun jäseniä, joiden toimikausi oli päättymässä, oli vähemmän kuin kuusi.

5 — EYVL 1995, L 281, s. 31.

6 — BOE nro 139, 8.6.1996, s. 18973.

7 — BOE nro 55, 5.3.2011, s. 25033; jäljempänä laki 2/2011.

16. Markkina- ja kilpailuviranomaisen perustamisesta 4.6.2013 annetun kuninkaan asetuksen 3/2013 (Ley 3/2013 de creación de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia) [8] johdanto-osan mukaan kyseisellä lailla perustettiin Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (Espanjan markkina- ja kilpailuviranomainen, jäljempänä CNMC), johon yhdistettiin eri sääntelyelimiä eli energiaviranomainen, CMT, kilpailuviranomainen, Comité de Regulación Ferroviaria (Espanjan rautatiealan sääntelyviranomainen), postiviranomainen, Comisión de Regulación Económica Aeroportuaria (Espanjan lentoasemien taloudellinen sääntelyviranomainen) ja Consejo Estatal de Medios Audiovisuales (Espanjan audiovisuaalialan viranomainen). Tällä lailla kumottiin lain 2/2011 13 §.

17. Lain 3/2013 6 §:n mukaan CNMC:n tehtävänä on seurata ja valvoa sähköisen viestinnän markkinoiden moitteetonta toimintaa. Muissa saman lain säännöksissä se velvoitetaan muun muassa suojelemaan ja edistämään yleisesti tehokasta kilpailua kaikilla markkinoilla ja tuotannonaloilla sekä seuraamaan ja valvomaan sähkö- ja kaasumarkkinoita, postialaa, audiovisuaalista viestintää ja rautatiealaa.

18. Lain 3/2013 23 §:ssä säädetään samoista johtokunnan jäsenten irtisanomisperusteista kuin lain 2/2011 16 §:ssä.

19. Lain 3/2013 toisen lisäsäännöksen mukaan CNMC:n perustaminen johtaa kilpailuviranomaisen, energiaviranomaisen, CMT:n, postiviranomaisen, rautatiealan sääntelyviranomaisen, Comisión Nacional del Juegon (Espanjan peliviranomainen), lentoliikennealan taloudellisen sääntelyviranomaisen ja audiovisuaalialan viranomaisen lakkauttamiseen.

20. Markkina- ja kilpailuviranomaisen perussäännöstä 30.8.2013 annettu kuninkaan asetus 657/2013 (Real Decreto 657/2013 por el que se aprueba el Estatuto Orgánico de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia) [9] julkaistiin 31.8.2013. CNMC:n johtaja ja sen johtokunnan jäsenet nimitettiin 10.9.2013 julkaistuilla kuninkaan asetuksilla.

21. CMT:n johtajan ja johtokunnan jäsenen toimikaudet päätettiin Bernardo Lorenzo Almendrosin irtisanomisesta televiestintämarkkinaviranomaisen johtajan tehtävästä 11.10.2013 annetulla kuninkaan asetuksella 795/2013 (Real Decreto 795/2013 por el que se dispone el cese de don Bernardo Lorenzo Almendros como Presidente de la Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones) [10] ja Xabier Ormaetxea Garain irtisanomisesta televiestintämarkkinaviranomaisen johtokunnan jäsenen tehtävästä 11.10.2013 annetulla kuninkaan asetuksella 800/2013 (Real Decreto 800/2013 por el que se dispone el cese de don Xabier Ormaetxea Garai como Consejero de la Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones). [11] Näissä kahdessa asetuksessa muun muassa säädetään heidän toimikausiensa päättymisestä taannehtivasti 7.10.2013 alkaen.

II **Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset**

22. Bernardo Lorenzo Almendros nimitettiin 10.3.2011 CMT:n johtajaksi ja Xabier Ormaetxea Garai samana päivänä CMT:n johtokunnan jäseneksi (jäljempänä yhdessä kantajat). Espanjan hallituksen toteuttaman uudistuksen jälkeen julkaistiin 15.10.2013 kuninkaan asetukset 795/2013 ja 800/2013, joilla kantajat irtisanottiin tehtävistään 7.10.2013 alkaen.

8 — BOE nro 134, 5.6.2013, s. 42191; jäljempänä laki 3/2013.

9 — BOE nro 209, 31.8.2013, s. 63623.

10 — BOE nro 247, 15.10.2013, s. 83736.

11 — BOE nro 247, 15.10.2013, s. 83741.

23. Kantajat nostivat näistä kuninkaan asetuksista kumoamiskanteen. He väittävät, että heidän toimikautensa päätettiin näillä asetuksilla ennenaikaisesti ilman laillista irtisanomissyytä. Kantajat myös väittävät, ettei ennen asetusten antamista järjestetty minkäänlaista kurinpitomenettelyä eikä heille myöskään esitetty irtisanomispäätösten perusteluja, mikä on puitedirektiivin 3 artiklan 3 a kohdan toisen alakohdan vastaista.

24. Tribunal Supremo (Espanjan ylin tuomioistuin) toteaa lisäksi myös, että toinen kantajista on tehnyt Euroopan komissiolle tämän säännöksen rikkomista koskevan kantelun 4.11.2013 päivätyllä kirjeellä, joka on kirjattu saapuneeksi.

25. Koska Tribunal Supremo on epätietoinen siitä, miten unionin lainsäädäntöä on tulkittava, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [puitedirektiiviä] tulkittava siten, että sen kanssa on [sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen] kansalliselle sääntelyviranomaiselle tällä alalla kuuluvan yleisten etujen tehokkaan suojelun näkökulmasta yhteensopivaa, että kansallinen lainsäätäjä perustaa sääntely- ja valvontaelimen, jonka toimielinmalli ei ole luonteeltaan erityinen ja jossa yhdeksi elimeksi yhdistetään muun muassa tähän saakka erilliset energia-, televiestintä- ja kilpailualan valvontaviranomaiset?

2) Onko [puitedirektiivin] 3 artiklan 2 ja 3 a kohdassa tarkoitettujen sähköisten viestintä- ja palveluverkkojen alan kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta koskevien vaatimusten oltava vastaavat kuin direktiivin 95/46/EY 28 artiklassa tarkoitetut henkilötietojen suojasta huolehtivien kansallisten valvontaviranomaisten itsenäisyyttä koskevat vaatimukset?

3) Voidaanko 8.4.2014 annetussa tuomiossa [komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237)] vahvistettua oikeuskäytäntöä soveltaa tilanteessa, jossa televiestintäalan kansallisen sääntelyviranomaisen vastuuhenkilöiden toimikaudet päätetään ennenaikaisesti sellaisten uusien oikeussääntöjen vuoksi, joilla perustetaan valvontaelin, johon yhdistetään useiden säänneltyjen toimialojen kansalliset sääntelyviranomaiset? Voidaanko tätä toimikausien ennenaikaista päättämistä, joka perustuu ainoastaan uuden kansallisen lain voimaantuloon eikä siihen, että kyseiset henkilöt eivät enää täyttäisi kansallisessa oikeudessa etukäteen vahvistettuja nimittämisedellytyksiä, pitää yhdenmukaisena [puitedirektiivin] 3 artiklan 3 a kohdan kanssa?”

III **Asian tarkastelu**

26. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa lähinnä selvittää, onko puitedirektiiviä tulkittava siten, että kansallisen sääntelyviranomaisen yhdistämisellä hallintouudistuksen yhteydessä muihin sääntelyviranomaisiin, kuten kilpailu-, posti- ja energia-alan viranomaisiin, rikotaan tässä direktiivissä kyseiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle asetettuja riippumattomuutta, toimintakykyä ja teknistä asiantuntemusta koskevia vaatimuksia.

27. Toisessa ja kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessään, jotka on mielestäni käsiteltävä yhdessä, kansallinen tuomioistuin lähinnä tiedustelee, onko puitedirektiivin 3 artiklan 3 a kohtaa tulkittava siten, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja sen johtokunnan jäsenen toimikausien ennenaikainen päättäminen hallintouudistuksessa, jonka seurauksena tämä viranomainen yhdistetään muihin sääntelyviranomaisiin, loukkaa kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden takeita.

28. Kansallisen tuomioistuimen esittämän ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen vuoksi joudutaan todellisuudessa tutkimaan jäsenvaltioilla tällä alalla olevan institutionaalisen itsemääräämisoikeuden kannalta, mikä liikkumavara niillä on kansallisten sääntelyviranomaistensa organisoimisessa ja uudelleen järjestämisessä.

29. Puitedirektiivissä ei säädetä vaatimuksista, jotka koskisivat kansallisten sääntelyviranomaisten muotoa. Puitedirektiivin 2 artiklan g alakohdassa ainoastaan määritellään kansalliset sääntelyviranomaiset ”elimeksi tai elimiksi, joiden hoidettavaksi jäsenvaltio on antanut tässä direktiivissä tai erityisdirektiiveissä tarkoitetut sääntelytehtävät”. Lisäksi vakiintuneessa oikeuskäytännössä todetaan, että vaikka jäsenvaltioilla on tällä alalla institutionaalinen itsemääräämisoikeus mainitussa alakohdassa tarkoitettujen sääntelyviranomaistensa organisoinnin ja rakenteen osalta, tätä itsemääräämisoikeutta voidaan kuitenkin käyttää ainoastaan noudattamalla täysimääräisesti kyseisessä direktiivissä vahvistettuja tavoitteita ja velvollisuuksia. [12]

30. Unionin tuomioistuin on siis katsonut, ettei direktiivi 2002/22/EY [13] lähtökohtaisesti sellaisenaan estä sitä, että kansallinen lainsäätäjä toimii puitedirektiivissä tarkoitettuna kansallisena sääntelyviranomaisena ja että jäsenvaltio osoittaa uuden säännöstön soveltamisesta johtuvia tehtäviä useammalle elimelle, kunhan kukin näistä elimistä tehtäviään hoitaessaan täyttää puitedirektiivissä säädetyt toimivaltaa, riippumattomuutta, puolueettomuutta ja avoimuutta koskevat kriteerit ja että niihin päätöksiin, jotka kukin näistä elimistä tekee näiden tehtävien puitteissa, voidaan hakea muutosta osapuolista riippumattomalta muutoksenhakuelimeltä. [14] Myös kansallisten numerointivarojen tiettyyn käyttöön osoittamista koskevat tehtävät ja kansallisten numerointisuunnitelmien hallinnointia koskevat tehtävät, jotka on uskottu kansallisille sääntelyviranomaisille, voidaan jakaa useiden riippumattomien sääntelyviranomaisten ja myös ministeriön viranomaisten kesken, kunhan tehtäväjako julkaistaan, siihen on helppo tutustua ja se ilmoitetaan komissiolle. [15]

31. Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että jäsenvaltioilla on institutionaalisen itsemääräämisoikeutensa puitteissa laaja liikkumavara kansallisten sääntelyviranomaistensa organisoinnin ja rakenteen osalta ja että tämän liikkumavaran rajat ovat siinä, että puitedirektiivissä säädettyjä vaatimuksia ja takeita on noudatettava.

32. Puitedirektiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaan kansallisen elimen, joka huolehtii kansallisille sääntelyviranomaisille osoitetuista tehtävistä, on oltava oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista sähköisiä viestintäverkkoja, -laitteita tai -palveluja tarjoavista organisaatioista, ja jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava, että sääntelytoiminta ja omistajuuteen tai päätäntävaltaan liittyvä toiminta sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.

33. Puitedirektiivin 3 artiklan 3 kohdassa säädettyjen vaatimusten noudattamiseksi tämän elimen on lisäksi voitava hoitaa puitedirektiivissä sääntelyviranomaisille annettuja tehtäviä puolueettomasti, avoimesti ja sopivana ajankohtana, ja sillä on myös oltava riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit näiden tehtävien hoitamiseen.

12 — Ks. tuomio 17.9.2015, KPN (C-85/14, EU:C:2015:610, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

13 — Yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (yleispalveludirektiivi) (EYVL L 108, s. 51), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY (EUVL 2002, L 337, s. 11).

14 — Ks. tuomio 6.10.2010, Base ym. (C-389/08, EU:C:2010:584, 30 kohta) ja tuomio 17.9.2015, KPN (C-85/14, EU:C:2015:610, 57 kohta).

15 — Ks. tuomio 6.3.2008, Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (C-82/07, EU:C:2008:143, 25–27 kohta).

34. Näin ollen katson, että lähtökohtaisesti mikään ei estä jäsenvaltiota antamasta Espanjan lain kaltaista lainsäädäntöä, jolla kansallinen sääntelyviranomainen ja tietyt muut sääntelyelimet yhdistetään niin, että niistä muodostuu yksi ainoa elin. Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava, että puitedirektiivissä kansalliselle sääntelyviranomaiselle annettuja tehtäviä hoidetaan tässä direktiivissä vahvistettuja vaatimuksia ja takeita noudattaen.

35. Espanjan toimielinmalli ei sitä paitsi ole mitenkään poikkeuksellinen unionissa. Myös Luxemburgin suurherttuakunta ja Alankomaiden kuningaskunta ovat nimittäin perustaneet yhden ainoan elimen huolehtimaan eri alojen, kuten liikenne-, kaasu-, energia- ja postialan ja sähköisen viestinnän alan sääntelystä. Yhdistyneen kuningaskunnan viestintäviraston tehtävänä on valvoa sekä televisio- ja radioalan että sähköisen viestinnän alan markkinoita. Belgiassa, Kreikassa, Ranskassa, Slovakiassa ja Ruotsissa posti- ja televiestintäalan sääntelystä vastaa yksi ja sama elin. [16]

36. Edellä esitetyn perusteella katson, että puitedirektiiviä on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansallisen sääntelyviranomaisen yhdistämiselle hallintouudistuksen yhteydessä muihin sääntelyviranomaisiin, kuten kilpailu-, posti- ja energia-alan viranomaisiin, kunhan kyseisessä direktiivissä kansalliselle sääntelyviranomaiselle osoitettuja tehtäviä voidaan hoitaa siinä säädettyjä vaatimuksia ja takeita noudattaen, minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

37. Tämän jälkeen on tutkittava, merkitseekö se, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja sen johtokunnan jäsenen toimikaudet on päätetty ennenaikaisesti tällaisen hallintouudistuksen seurauksena, kyseisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden takeiden loukkaamista.

38. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa erityisesti selvittää, voidaanko nyt käsiteltävään asiaan soveltaa direktiiviä 95/46 koskevaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Unionin tuomioistuin tarkasteli nimittäin 8.4.2014 antamassaan tuomiossa komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237) jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä erityisesti sitä, edellyttääkö tämän direktiivin 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetty vaatimus, jonka mukaan on taattava, että toimivaltainen henkilötietojen suojaa valvova viranomainen hoitaa täysin itsenäisesti sille annettuja tehtäviä, sitä, että kyseinen jäsenvaltio kunnioittaa tällaisen viranomaisen toimikauden kestoa sen alun perin määritettyyn loppuun saakka. [17]

39. Kyseisessä tuomiossa unionin tuomioistuin muistuttaa, että valvontaviranomaisten, jotka ovat toimivaltaisia valvomaan henkilötietojen käsittelyä, on oltava itsenäisiä siten, että ne voivat suorittaa tehtävänsä vapaina ulkoisesta vaikuttamisesta. Tämä itsenäisyys sulkee pois kaikki sellaiset määräykset ja kaiken muun missä muodossa tahansa tapahtuvan ulkoisen vaikuttamisen, olipa se sitten suoraa tai välillistä, jotka saattaisivat ohjata niiden päätöksiä ja voisivat näin asettaa kyseenalaiseksi sen, että nämä viranomaiset täyttävät tehtävänsä, joka on oikean tasapainon saavuttaminen yksityisyyden suojan ja henkilötietojen vapaan liikkuvuuden välillä. [18] Unionin tuomioistuimen mukaan pelkästään riski siitä, että valtion valvovat viranomaiset voivat vaikuttaa poliittisesti valvontaviranomaisten päätöksiin, riittää estämään sen, että viimeksi mainitut voisivat suorittaa tehtävänsä itsenäisesti siltä osin kuin tästä saattaa unionin tuomioistuimen mukaan seurata se, että ne alkavat ikään kuin ”ennakoiden noudattaa” valtion valvovien viranomaisten päätöskäytäntöä, ja epäily puolueellisuudesta. [19]

40. Tästä syystä unionin tuomioistuin on kyseisessä tuomiossa katsonut, että ”jos kukin jäsenvaltio saisi päättää valvontaviranomaisen toimikauden päättämisestä ennen sen alun perin määritettyä päättymistä noudattamatta sovellettavassa lainsäädännössä tätä varten ennalta säädettyjä sääntöjä ja takeita, tällaisen ennenaikaisen päättämisen uhka, joka olisi tällöin ilmassa kaiken aikaa tämän viranomaisen

16 — Ks. Autorité de régulation des communications électroniques et des postesin (sähköisen viestinnän ja postialan sääntelyviranomainen) internetsivusto osoitteessa: http://www.arcep.fr/index.php?id=11270#c21478.

17 — Tuomio 8.4.2014, komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237, 50 kohta).

18 — Tuomio 8.4.2014, komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237, 51 kohta).

19 — Tuomio 8.4.2014, komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237, 53 kohta).

hoitaessa tehtäväänsä, voisi johtaa siihen, että tämä viranomainen tietyllä tavalla noudattaisi poliittisen vallan tahtoa, mikä ei ole kyseisen itsenäisyysvaatimuksen mukaista – –. Tämä pätee myös silloin, kun toimikauden ennenaikainen päättäminen johtuu mallin uudelleen järjestämisestä tai muuttamisesta, joka on järjestettävä siten, että sovellettavassa lainsäädännössä asetettuja itsenäisyysvaatimuksia noudatetaan”. [20]

41. Espanjan, Belgian ja Alankomaiden hallitusten ja komission mukaan henkilötietojen suojasta huolehtiville kansallisille valvontaviranomaisille ja kansallisille sääntelyviranomaisille osoitettujen tehtävien perustavanlaatuiset erot oikeuttavat sen, että riippumattomuuden käsite määritellään nyt käsiteltävässä asiassa eri tavalla kuin edellä mainitussa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

42. Vaikka on totta, että henkilötietojen suojasta huolehtivien kansallisten valvontaviranomaisten ja kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävillä on eri tavoitteet, riippumattomuuden takeiden kunnioittaminen on kuitenkin kansallisten sääntelyviranomaisten asianmukaisen toiminnan keskeinen edellytys. En siis näe mitään syytä soveltaa nyt käsiteltävässä asiassa eri ratkaisua kuin 8.4.2014 annetussa tuomiossa komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237).

43. Sähköisten viestintäpalvelujen sääntelyn, joka vaikuttaa muun muassa suoraan viestinnän vapauteen ja kuluttajansuojaan, merkitystä ei pidä vähätellä. Kansallisten sääntelyviranomaisten on todellakin oltava riippumattomia, eikä ainoastaan suhteessa taloudellisiin toimijoihin, vaan myös suhteessa poliittisiin toimijoihin. Tämä ilmenee sitä paitsi selvästi jo unionin lainsäädännön sanamuodosta.

44. Puitedirektiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on nimittäin taattava kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus varmistamalla, että kansalliset sääntelyviranomaiset ovat oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista sähköisen viestinnän verkkoja, laitteita tai palveluja tarjoavista organisaatioista. Kun tarkastellaan direktiivin 3 artiklan 3 a kohtaa, joka lisättiin direktiivillä 2009/140/EY, [21] tämän direktiivin johdanto-osan 13 perustelukappaleesta ilmenee, että unionin lainsäätäjä halusi tällä lisäyksellä nimenomaan lujittaa kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta, mitä varten ”kansallisessa lainsäädännössä olisi nimenomaisesti varmistettava, että markkinoiden ennakkosääntelystä tai yritysten välisten riitojen ratkaisemisesta vastaava kansallinen sääntelyviranomainen on tehtäviään suorittaessaan *suojattu ulkopuoliselta väliintulolta tai poliittiselta painostukselta*, joka voisi vaarantaa sen käsiteltäväksi tulevien asioiden riippumattoman arvioinnin”. [22] Unionin lainsäätäjä selittää vielä, että ”tällainen ulkopuolinen vaikuttaminen tekee kansallisesta lainsäädäntöelimestä soveltumattoman toimimaan kansallisena sääntelyviranomaisena sääntelyjärjestelmän mukaisesti”.

45. Kansallisille sääntelyviranomaisille uskotun sääntelytehtävän ja niille tätä varten annetun toimivallan huomioon ottaen ei ole mitenkään yllättävää, että unionin lainsäätäjä on tahtonut lujittaa kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuuden takeita. Muistutan nimittäin, että kansalliset sääntelyviranomaiset joutuvat niille puitedirektiivissä annettuja tehtäviä hoitaessaan muun muassa myöntämään yksittäisiä oikeuksia [23] ja ratkaisemaan yritysten välisiä riitoja, minkä yhteydessä ne voivat asettaa yrityksille velvollisuuksia. [24] Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on lisäksi tietty sääntelyvalta, sillä

20 — Tuomio 8.4.2014, komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237, 54 kohta).

21 — Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun direktiivin 2002/21/EY, sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annetun direktiivin 2002/19/EY sekä sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista annetun direktiivin 2002/20/EY muuttamisesta 25.11.2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2009, L 337, s. 37).

22 — Kursivointi tässä.

23 — Ks. erityisesti puitedirektiivin 9–11 artikla. Ks. myös sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY (EYVL 2002, L 108, s. 21), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/140.

24 — Ks. puitedirektiivin 20 artikla.

ne valvovat hintoja,[25] ja jos ne toteavat, ettei markkinoilla ole kilpailua, ne voivat toteuttaa korjaustoimenpiteitä asettamalla asianmukaiset velvollisuudet yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima.[26] Niillä on siten laaja toimivalta, kuten unionin tuomioistuin muistuttaa 3.12.2009 annetussa tuomiossa komissio v. Saksa (C-424/07, EU:C:2009:749).[27]

46. Näin ollen on erittäin tärkeää, että kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuuden takeita kunnioitetaan ja että ne voivat hoitaa tehtäviään puolueettomasti ja ilman ulkopuolista painostusta etenkin, jos jäsenvaltiolla on omistusosuuksia tai päätäntävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä. Unionin tuomioistuin korosti tätä jo 9.3.2010 antamassaan tuomiossa komissio v. Saksa (C-518/07, EU:C:2010:125), jossa se totesi, että tällaisilla riippumattomilla hallintoviranomaisilla – joilla se ei kyseisessä tapauksessa tarkoittanut pelkästään Saksan valvontaviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia valvomaan henkilötietojen käsittelyä, vaan myös muita Saksan oikeusjärjestyksessä olevia hallintoviranomaisia – on usein sääntelytehtäviä tai ne suorittavat tehtäviä, jotka on varjeltava poliittiselta vaikutukselta, mutta että ne ovat kuitenkin velvollisia noudattamaan lakia toimivaltaisten tuomioistuinten valvonnassa.[28]

47. Kansallisen sääntelyviranomaisen kokoonpano, sen johtokunnan jäsenten toimikausien kesto ja ennen kaikkea se, ettei heitä voida irtisanoa muista kuin laissa säädetyistä syistä, ovat kaikki takeita mahdollista ulkopuolista painostusta vastaan. Säätämällä puitedirektiivin 3 artiklan 3 a kohdan toisessa alakohdassa, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai hänen tai heidän sijaisensa voidaan irtisanoa ainoastaan laissa säädetyistä syistä ja vain, jos asianomainen henkilö ei enää täytä tehtäviensä suorittamiseen vaadittavia ehtoja, unionin lainsäätäjä on pyrkinyt lujittamaan kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuuden takeita suojaamalla niissä päätösvaltaa käyttävät henkilöt kaikelta ulkopuoliselta painostukselta ja epäsuoraltakin toimikauden ennenaikaisen päättämisen uhalta, joka perustuu muihin kuin laissa säädettyihin syihin.

48. Nyt tarkasteltavan kaltainen kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja mahdollisesti yhden sen johtokunnan jäsenen ennenaikainen irtisanominen pelkästään siitä syystä, että jäsenvaltio on päättänyt vaihtaa tämän kansallisen sääntelyviranomaisen toimielinmallia, voi näin ollen merkitä riippumattomuuden takeiden loukkaamista.

49. Miten jokaisella jäsenvaltiolla oleva institutionaalinen itsemääräämisoikeus on tällaisessa tapauksessa sovitettava yhteen riippumattomuutta koskevan vaatimuksen kanssa?

50. Unionin tuomioistuin toteaa 8.4.2014 antamassaan tuomiossa komissio v. Unkari (C-288/12, EU:C:2014:237), että valvontaviranomaisen toimikauden ennenaikainen päättäminen loukkaa itsenäisyyden takeita ja että ”tämä pätee myös silloin, kun [tämä] – – ennenaikainen päättäminen johtuu mallin uudelleen järjestämisestä tai muuttamisesta, *jotka on järjestettävä siten, että sovellettavassa lainsäädännössä asetettuja itsenäisyysvaatimuksia noudatetaan*”.[29] Tästä voidaan päätellä, että valvontaviranomaisen tai nyt käsiteltävässä asiassa kansallisen sääntelyviranomaisen toimielinmallin uudelleen järjestäminen tai muuttaminen ei siis välttämättä ole ristiriidassa sääntelyviranomaisen riippumattomuuden kunnioittamisen kanssa.

25 — Ks. sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) (EYVL 2002, L 108, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/140, 13 artikla.

26 — Ks. direktiivin 2002/22, sellaisena kuin se on muutettuna, 17 artikla.

27 — Ks. tuomion 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

28 — Ks. tuomion 42 kohta.

29 — Tuomion 54 kohta. Kursivointi tässä.

51. Edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella katson, että asianomaisen jäsenvaltion on voitava ottaa käyttöön siirtymäsäännöksiä, joilla taataan asianmukaisesti kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden takeiden noudattaminen siinä yhteydessä, kun valmistellaan sen uudelleen järjestämistä.

52. Nyt käsiteltävässä asiassa on huomattava, että Espanjan hallitus antoi vuonna 2011 tällaisia säännöksiä, jotka kuitenkin kumottiin lailla 3/2013. Lain 2/2011 yhdeksänteen lisäsäännökseen, joka koskee sääntelyelinten ja kilpailuviranomaisen johtokuntien jäsenmäärän mukauttamista, sisältyi nimittäin siirtymätoimenpiteitä, jotka nimenomaan mahdollistivat mainitulla lailla toteutettavan uudistuksen valmistelun turvaten samalla sen, että asianomaisten elinten johtajien toimikaudet jatkuivat loppuun asti. Kyseisen lain mukaan uusi johtaja nimitetään virassa olevan johtajan toimikauden päättyessä, ja johtokuntaan nimitetään uusia jäseniä, kun jäseniä, joiden toimikausi on päättymässä, on vähemmän kuin kuusi. Lisäksi siinä säädetään, että lain 2/2011 voimaantulon jälkeen sääntelyelinten johtokuntien varapuheenjohtajat jatkavat tehtävissään toimikautensa loppuun asti, minkä jälkeen varapuheenjohtajan toimi lakkautetaan kussakin elimessä.

53. Vaikka on niin, kuten Espanjan hallitus huomauttaa, että kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen ja muiden uudistuksen kattamien sääntelyelinten kaikkien johtokunnan jäsenten toimikausien jatkuminen voikin tehdä uudesta organisaatiosta kalliin ja tehottoman, katson, että mainitun kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuus olisi kuitenkin mahdollista taata siirtymäsäännöksillä, joilla varmistetaan, että kyseisen viranomaisen johtajan toimikausi ja tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenten toimikaudet jatkuvat loppuun asti.

54. Vaikka lisäksi kansallisen sääntelyviranomaisen johtokunnan jäsenten tehtävät eroavatkin sen johtajan tehtävästä, myös kyseisten jäsenten on oltava toiminnassaan riippumattomia eivätkä he saa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita ulkopuolisilta.[30] Koska Espanjan lain mukaan johtokunnan jäsenet voidaan irtisanoa ainoastaan samoilla rajoitetuilla perusteilla kuin johtajat, Espanjan hallituksen toteuttama toimielinmallin muutos ei voi johtaa heidän toimikautensa välittömään päättämiseen ilman siirtymäsäännöksiä. Tältä osin vaikuttaa siltä, että laissa 2/2011 säädetyllä alkuperäisellä ratkaisulla olisi voitu turvata asianomaisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden takeiden noudattaminen. Kansallisen tuomioistuimen tehtävä on selvittää, miltä osin johtokunnan jäsenten toimikausien mukauttaminen olisi voitu toteuttaa siirtymäsäännöksillä.

55. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella katson, että puitedirektiivin 3 artiklan 3 a kohtaa on tulkittava siten, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja sen johtokunnan jäsenen toimikausien ennenaikainen päättäminen hallintouudistuksessa, jonka seurauksena tämä sääntelyviranomainen yhdistetään muihin sääntelyviranomaisiin ilman minkäänlaisia siirtymäsäännöksiä, joilla taattaisiin ensiksi mainitun toimikauden jatkuminen loppuun asti ja jälkimmäisen toimikauden mukauttaminen, loukkaa kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuutta.

IV **Ratkaisuehdotus**

56. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Tribunal Supremon esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/21/EY (puitedirektiivi), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/140/EY, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansallisen sääntelyviranomaisen yhdistämiselle hallintouudistuksen seurauksena muihin sääntelyviranomaisiin, kuten kilpailu-, posti- ja energia-alan

30 — Ks. puitedirektiivin 3 artiklan 3 a kohdan ensimmäinen alakohta.

viranomaisiin, kunhan direktiivissä 2002/21, sellaisena kuin se on muutettuna, kyseiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle annettuja tehtäviä voidaan hoitaa siinä säädettyjen vaatimusten ja takeiden mukaisesti, minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

Direktiivin 2002/21, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 artiklan 3 a kohtaa on tulkittava siten, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan ja jäsenen toimikausien ennenaikainen päättäminen hallintouudistuksessa, jonka seurauksena tämä sääntelyviranomainen yhdistetään muihin sääntelyviranomaisiin ilman minkäänlaisia siirtymäsäännöksiä, joilla taattaisiin ensiksi mainitun toimikauden jatkuminen loppuun asti ja jälkimmäisen toimikauden mukauttaminen, loukkaa kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuutta.